Hoofdstuk1: effecten van niet-contingente prikkelgeleiding

- Habituatie van oriëntatie reflex (OR)
  - Model van Sokolov
    - Habituatie van OR: OR als geheel v willekeurige, onwillekeurige, neurale reactiepatronen treden zodra prikkel toegediend en NA aanbieding van deze prikkel verdwijnt ==>OR wordt minder intens naarmate prikkel aangeboden wordt
      - Discripantie-model: elk organisme bouwt model op van omgeving.
        - Nieuwe prikkel (onverwacht) ontlokt OR en opgenomen in neuraal model. Na herhaalde aanbiedingen v dezelfde prikkel (verwacht) in dezelfde context, geen discrepantie meer tussen input en stimulus-representatie en zal OR-mechanisme geinhibeert
        - Onverwachte aanwezigheid en onverwachte afwezigheid van prikkels gaat oriëntatierespons (OR) ontlokken.
  - Model van Bradley
    - Elke motivationele relevante prikkel zal OR ontlokken
      - Prikkels ontlokken OR obv novelty en significance
        - Obv novelty: mate waarin prikkels nieuw zijn
        - Obv significante: mate waarin hun motivationele betekenis
        - Neutrale prikkels ontlokken OR obv hun novelty
        - Affectieve prikkels ontlokken OR obv v zowel novelty als significance
        - Herhaald aanbieden v prikkel
          - Doet novelty zeer snel verdwijnen maar verandert heel traag de betekenis (dus significance) v prikkel.
            - Gevolg: herhaald aanbieden v neutrale prikkel leidt tot snel verdwijnen v OR tov die prikkel (OR enkel ontlokt obv novelty) maar langzaam verdwijnen v OR die ontlokt door affectieve prikkels (OR ontlokt door novelty rn significance waarbij novelty snel verdwijnt maar significance heel traag verdwijnt
        - Verklaart invloed v aard v stimuli op habituatie van OR door # elementen v prikkel leiden tot OR en # elementen op # wijze beïnvloed worden door herhaald aanbieden v prikkel
      - Interactie tussen invloed v aard v prikkel en invloed v aard v geobserveerd gedrag verklaard:
        - Habituatie v component v OR die enkel bepaald door novelty (vertraging) zal even snel optreden voor neutrale prikkels dan voor affectieve prikkels
    - Verklaart meer dan Sokolov
      - OR niet enkel bepaald door novelty maar ook door significance =beide hypothetische mentale constructen
      - Herhaald aanbieden v prikkel heeft ander effect op novelty dan sognificance
      - Verschillende componenten v OR op verschillende wijze beïnvloed door novelty en significance
- Proces theorieën
  - Opponent-proces model van Solomon
    - Habituatie v (emotionele reacties) reacties (+) en tegenreacties (-) = veranderingen in emotionele reactie tov prikkel die gevolg zijn v herhaald aanbieden v die prikkel
      - Dus veranderingen in dynamic of effect
        - Vb gebruik v drugs/joggen: herhaald aanbieden v prikkel =>verzwakken v reactie en versterken v tegenreactie
    - Toename hartfrequentie v honden tijdens aanbieding v schok (reactie) en na stoppen v schok (regenreactie=daling)
      - Dus reactie habitueert maar tegenreactie (sensatisatie) wordt sterker als gevolg v herhaald aanbieden v prikkel
        - Honden die voordien nog nooit schok ervaren hadden
          - Versnelling v hartslag naarmate schok intenser is + Hartfrequentie daalt tijdens toedienen v shok
        - Honden die vele malen schok ervaren hadden
          - Hartslag tijdens schok = geen versnelling. Hartslag na schok = vertraging veel meer uitgesprokener dan na eerste toediening
        - Ophouden v prikkel brengt organisme in tegengestelde toestand (opponent state)
        - Na herhaalde aanbiedingen verminderen deze reacties maar opponent state wordt (tegenreactie) nog sterker
    - 2 tegengestelde veranderingen
      - A-proces
        - Afhankelijk v aard prikkel
        - Elke emotionele prikkel lokt primaire proces uit
        - Stabiel, constant zolang prikkel duurt
        - Verandert niet als gevolg v herhaald ervaren v prikkel
        - Enkel bepaald door aanwezigheid en intensiteit v prikkel
          - Hoe intenser prikkel, hoe sterker a-proces
        - Organisme reageert op a-proces met tegenovergesteld proces =>b-proces
      - B-proces
        - Oorspronkelijk vrij zwak en duurt langer dan aanbieding v prikkel
        - Na herhaald aanbiedingen krijgt kortere latentie tijd, groeit in sterkte en duurt langer na ophouden v prikkel
          - Wordt vlugger uitgelokt
      - Beide processen niet rechtstreeks observeerbaar
        - Onderzoekers verklaren leereffecten: invloed v herhaalde prikkelaanbieding op reacties en tegenreacties
      - Observeerbare emotionele toestand resultaat v som v toestand v a-en b-proces
        - Beige zijn tegengesteld
          - Als prikkel + valentie heeft =>b negatief en omgekeerd
      - B-proces niet enkel uitgelokt door a-proces maar ook door prikkels die herhaaldelijk samenvoorkomen met b-proces
        - Drang naar drug en kans op herval is contextafhankelijk
          - Context zorgt voor activatie v b-proces
            - Prikkels die herhaaldelijk samengaan met drugsgebruik b-proces op gang brengt =>veroorzaakt "craving" =>herval
        - Contextafhankelijke tolerantie
          - In situaties waarin drug regelmatig gebruikt werd, versterkt b-proces door omgevingsprikkels
            - Compenseert rechtstreekse effecten v drug + fysiologische gevaarlijke effecten
            - Als zelfde hoeveelheid gebruikt wordt in andere situatie, zal b-proces minder sterk zijn (minder tolerantie) en zal leiden tot overdosis
      - Conclusie: types v leren nooit rechtstreeks observeerbaar.

- Functionele kennis over verschillende effecten van niet-contingente prikkelaanbieding
  - Manier waarop effecten van niet-contingente stimulusaanbieding worden gemodereerd door aard van stimuli
    - Effecten van niet-contingente prikkelaanbieding bij veel soorten stimuli
    - Habituatie: vorm van leren (daling in intensiteit van oorspronkelijke reactie als gevolg van herhaald aanbieden van prikkel)
      - Treedt niet op voor alle prikkels even snel. Habituatie van huidgeleiding verloopt trager voor affectieve (+/-) beelden dan voor neutrale.
        - Evens & Hammond: ratten habituele even snel aan angstkreet van soortgenoot als aan controle prikkel.
          - Habituatie aan angstkreet verdween sneller en contextafhankelijk dan habituatie aan controle prikkel (impact biol significatie)
    - Sensitisatie: toename intensiteit van reactie als gevolg v herhaaldelijk aanbieden v prikkel.
      - Herhaald toedienen v drugs leidt tot intensifiëring v motorische reacties op drug. Herhaaldelijk gebruik v drug leidt tot toename in drang om drug te gebruiken, zelfs als minder plezier beleeft aan drug.
    - Effecten v niet-contingente prikkelaanbieding zijn niet beperkt tot prikkel die op niet-contingente wijze wordt aangeboden
      - Generalisatie v habituatie: prikkel A herhaaldelijk aanbieden, dan reactie op andere prikkels worden beïnvloed op voorwaarde dat die andere prikkels gelijken op die prikkel A.
  - Manier waarop effecten niet-contingente stimulusaanbieding worden gemodereerd door aard v geobserveerd gedrag
    - Niet-contingente prikkelaanbieding invloed op aspecten v allerlei gedragingen, van eenvoudig tot zeer complex.
      - Fechner: wat oorspronkelijk (on)aangenaam is, wordt door voortdurende herhaling eerst (on)aangenamer, maar uiteindelijk onaangenaam (aangenaam).
        - Eerste aanzet tot mere exposure effect
      - Peckham & Peckham: stemvork herhaaldelijk aanslaan naast net v spin. Eerste maal=uitgesproken reactie. Bij elke bekomende aanbieding=verminderde reactie
    - Effecten v niet-contingente prikkelaanbieding niet beperkt tot reacties die deze prikkels initieel ontlokken en op reacties die NA niet-contingente prikkelaanbieding tot standkonen
      - Invloed v verband tussen 2 prikkels op gedrag verminderen door 1 van 2 prikkels VOORAF alleen aan te bieden
    - Veel types gedragingen beïnvloed door niet-contingente rikkelaanbieding
      - Oz naar verandering in OR: Pavlov moeilijk om klassieke conditionering te demonstreren want OR als "investigatory reaction" of "wat is het?" respons.
      - OR uit willekeurig gedrag b richten v hoofd naar prikkel toe. Onwillekeurig gedrag vb stijging in huidgeleiding en daling v hartfrequentie, neuraal .
      - Herhaaldelijk aanbieden v prikkels verschillend effect op verschillende componenten v OR
        - Daling in hartfrequentie snelst weg door gevolg v herhaaldelijk aanbieden v uitgelokte prikkel
        - Twijfel aan nut om OR te zien als 1 v unitaire responsen
    - Interacties tussen invloed v aard v stimulus en invloed v aard v respons op habituatie
      - Verschillende componenten v OR bepaald door verschillende aspecten v omgeving.
    - Effect v herhaald prikkelaanbieding kan omgekeerd zijn voor reacties dan voor tegenreacties
      - Dynamiek in affectieve reacties: bepaalde prikkels (drug) ontlokken niet enkel reactie ('high') ook tegenreactie (kater)
        - Die dynamiek wijzigt door herhaald aanbieden v prikkel: Initiële reactie wordt zwakker (habituatie v reactie) terwijl tegenreactie sterker door herhaald aanbieden v prikkel (sensitisatie v tegenreactie)
          - Drugsgebruiker voelt steeds minder effect (high worden)v zelfde hoeveelheid drug =>moet steeds grotere hoeveelheden gebruiken om roesttoestand te bereiken
          - Initieel tijdens joggen sterk negatieve ervaring. Maar hoe vaker joggen, tijdens lopen negatieve reacties zwakker en positiever na tijd.
            - Dus herhaalde aanbiedingen hebben tegengestelde effect op reacties dan op tegenreacties: reacties worden zwakker en tegenreacties sterker bij herhaald ervaren v prikkels!
  - Manier waarom effecten v niet-contingente stimulusaanbieding gemodereerd door organisme dat bestudeerd wordt
    - Die effecten aangetoond bij mensen, dieren, eencellige wezens en planten.
    - Algemene vorm van leren
    - Eigenschappen v organisme invloed op effecten v niet-contingente prikkelaanbieding.
      - Studies biologische relevantie (ecologisch effect): leefwereld v organisme =belangrijk. Ook door genetische factoren.
        - Wat voor bepaald organisme biologisch relevant is, zal niet relevant zijn voor andere.
        - Stabiele verschillen in snelheid v habituatie tussen individuen. Bij mensen deze verschillen hangen samen met fenomenen vb migraine, obesitas, psychische stoornissen.
  - Manier waarop effecten v niet-contingente stimulusaanbieding gemodereerd door bredere context waarin stimulus aangeboden
    - Lacono & Lukken: mate waarin toon leidt tot daling in huidgeleidingsrespons die door toon werd uitgelokt
      - Manipuleerden instructies: proefp toon negeren, andere toon tellen en toon tellen +nagaan of toon zelfde was. Habituatie uitgesproken in eerste groep =>aandacht weg richten van prikkels versnelt habituatie!
        - Onduidelijk of habituatie beïnvloed door aanwezigheid van andere taken
  - Manier waarop effecten v niet-contingente prikkelaanbieding gemodereerd door manier waarop stimulus aangeboden: kenmerken v niet-contingente prikkelaanbieding
    - Aard v niet-contingente prikkelaanbieding
      - Frequentie waarmee prikkel aangeboden, bij elke aanbieding v prikkel daalt intensiteit v reactie. Niet enkel eerste aanbiedingen hebben effect!
    - Veranderingen in aard v niet-contingente prikkelaanbieding
      - Effect v herhaald aanbieden v prikkel (habituatie) teniet door andere onverwacht prikkel.=dishabituatie
        - Vb eerst herhaald intens licht aanbieden. Reactie hierop is minder intens door herhaald aanbieden v licht (=habituatie als effect). MAAR als onverwacht luide knal, dan zal nieuwe aanbieding v licht sterke reactie uitlokken. (Dishabituatie)
        - Dishabituatie: oorspronkelijke daling in intensiteit v reactie niet door verandering in volledige set v gedragingen v organisme
      - Epstein: analyse v eetgedrag obs habituatie & dishabituatie.
        - Habituatie: herhaaldelijke aanbieding (hap na hap), plezier neemt af
        - Dishabituatie: andere hap van andere voedsel, ontlokt opnieuw plezier
        - Verklaart varieert eten: weinig generalisatie v habituatie, herhaald aanbieden v voedsel weinig effect op plezier dat eten v dessert ontlokt =>daarom meer dessert eten dan voedsel
    - Temporele aspecten v niet-contingente prikkelaanbieding
      - Temporele aspecten beïnvloeden verloop v habituatie sterk
      - Massed practice: prikkel herhaaldelijk na elkaar over korte tijden heen. =>habituatie verloopt sneller maar minder duurzaam
      - Distributed practice: herhaalde malen met langere intervallen (spreiding over tijd), habituatie verloopt trager maar duurzamer